

Sociaal veiligheidsplan

*Basisschool
'n Esch*

1. Visie en waarden

Onze pedagogische visie vormt voor ons de basis voor ons pedagogisch handelen.

Pedagogische visie:

Binnen onze onderwijsgemeenschap gaan we uit van de eigenheid en de kwaliteiten van elk individu. Dit doen we door een veilige en vertrouwde leer- en werkomgeving te realiseren waarin een onderzoekende en open houding de basis is voor ontwikkeling. Leerlingen, ouders en team vormen samen de schoolgemeenschap waarin iedereen actief betrokken is en met plezier aan deelneemt.

De aanvulling op de gezamenlijke pedagogische visie is:

'Op basisschool 'n Esch is kleinschaligheid onze kracht'

2. Pedagogisch handelen

Uitgangspunten

Op 'n Esch willen wij het sociaal competent gedrag van de leerlingen bevorderen. De leerlingen zijn sociaal competent als zij zich binnen de onderstaande acht categorieën adequaat gedragen:

- *Ervaringen delen*
- *Aardig doen*
- *Samen spelen en werken*
- *Een taak uitvoeren*
- *Jezelf presenteren*
- *Een keuze maken*
- *Opkomen voor jezelf*
- *Omgaan met ruzie*

Door het werken met de methode '*Kinderen en hun sociale talenten*', naast de groepsregels en de inbreng over waarden en normen van de leraren/ouders, komen deze categorieën structureel in ons onderwijs aan bod.

Naast het werken met de '*Kinderen en hun sociale talenten*', zetten we de Kanjertraining in op onze school. De '*7 gewoonten van effectief leiderschap*' van Stephen Covey, vormen daarnaast een belangrijk uitgangspunt in ons pedagogisch handelen.

Wij hebben dit Sociaal Veiligheidsplan beschreven, wat voor onze school een belangrijk uitgangspunt vormt m.b.t. het realiseren van een positief pedagogisch klimaat. Het Sociaal Veiligheidsplan geeft richting en vorm aan het proactief zijn in het creëren van een positief pedagogisch klimaat, en beschrijft hoe wij (team-leerlingen-ouders) met elkaar omgaan in en buiten de school om.

Afspraken school en groepsregels

In de groep hangt een affiche met daarop de drie schoolregels:

- We zullen goed voor de spullen zorgen, dan zijn ze weer te gebruiken voor morgen.
- Iedereen heeft zijn eigen talent, laat maar zien wie je bent
- Voor groot en klein zullen we aardig zijn

Aan dit affiche worden de categorieën van de methode '*Kinderen en hun sociale talenten*' gekoppeld.

Per groep stellen we aan het begin van het schooljaar eigen groepsregels samen. De hoeveelheid regels is afhankelijk van de groep. In overleg met de leerlingen stellen we deze regel(s) op.

Afspraken methode '*Kinderen en hun sociale talenten*'

Op onze school wordt de methode wisselend (het ene jaar de ene jaargroep, dan daarna de andere jaargroep) binnen de combinatiegroep gebruikt, passend bij de actualiteiten en niveau van de combinatiegroep.

Specifieke aandachtspunten

Communicatie met ouders over de leerlingen als ervaringsdeskundige. Ouders blijven belangrijke gesprekspartners als het gaat om de sociaal-emotionele ontwikkeling van de leerling. Aandacht voor gesprekken met leerlingen.

3. Preventieve activiteiten

Wat doen we om voor sociale veiligheid te zorgen?		
Om voor sociale veiligheid (preventie pesten) te zorgen gebruiken we:	De methode <i>'Kinderen en hun sociale talenten'</i> Inzet Kanjertraining atol-regels Groepsregels Begin van het schooljaar Zeven gewoonten van Stephen Covey	In elke combinatiegroep wordt wekelijks een les gegeven. De IB-er en enkele leraren zijn geschoold in de Kanjertraining en geven Kanjerlessen. Waar nodig worden deze lessen door de IB-er ingezet bij groepen waar de leraar geen Kanjertraining heeft gevolgd. Dit zijn onze drie schoolregels: - Ieder heeft zijn eigen talent, laat maar zien wie je bent. - Voor groot en klein zullen we aardig zijn. - We zullen goed voor de spullen zorgen, dan zijn ze weer te gebruiken voor morgen. Per combinatiegroep worden aan het begin van het schooljaar, door de groep zelf, groepsregels gemaakt. In de eerste schoolweek van het nieuwe schooljaar besteden wij in de groepen en op schoolniveau aandacht aan de omgang met elkaar, groepsvorming, en Positief Pedagogisch Klimaat. De ouders worden hier in betrokken. Als afsluiting van deze week is er een openingsviering in de kerk. De gewoonten vormen een belangrijke basis en uitgangspunt voor ons pedagogisch handelen.
We gebruiken het volgende programma voor de ontwikkeling van sociale vaardigheden:	De methode <i>'Kinderen en hun sociale talenten'</i> Inzet Kanjertraining Signaleringsinstrument ZIEN Inzet zeven gewoonten Stephen Covey	In de groepen 1 t/m 8 werken we met deze methode. De IB-er en enkele leraren zijn geschoold in de Kanjertraining en geven Kanjerlessen. Waar nodig worden deze lessen door de IB-er ingezet bij groepen waar de leraar geen Kanjertraining heeft gevolgd. Het signaleringsinstrument ZIEN geeft op basis van de ingevulde vragenlijsten door leraren en leerlingen (van groep 5 t/m 8) handelingssuggesties. Elke maand stellen we een gewoonte centraal. We geven lessen sociaal-

		emotionele ontwikkeling waarbij de gewoonten het uitgangspunt zijn.
Onze aandacht voor sociale mediawijsheid vindt u in:	Jaarplanning	Week van de mediawijsheid, november groepen 5 t/m 8. Daarnaast worden er lessen mediawijsheid gegeven in groepen waar zich incidenten voordoen.
Voor onderwijs in gezond gedrag maken we gebruik van:	Stimuleren gezond eten en drinken Project 'Ik eet het beter' van Albert Heijn Koningsspelen Project 'Op tijd voorbereid' van Tactus Relaties en seksualiteit Bureau Halt	Vanaf groep 1 is er structureel aandacht voor een gezond eten en drinken. We promoten het eten van fruit in de ochtendpauze. In dit project is er in groep 5-6 een week lang aandacht voor een gezonde pauzehap, en in groep 7-8 een week lang aandacht voor een gezonde lunch. Tijdens de Koningsspelen maken wij gebruik van het Koningsontbijt dat ons wordt aangeboden. Er is aandacht voor een gezond ontbijt. 'Op tijd voorbereid' is een preventieproject van Tactus Verslavingszorg voor groep 7-8. Het gaat over alcohol, roken en verslaving. Er is aandacht voor kennis, houding en gedrag (o.a. groepsdruk). In groep 7-8 wordt les gegeven over relaties en seksualiteit. In groep 7-8 worden in samenwerking met Bureau Halt lessen gegeven over groepsbeïnvloeding, jeugdcriminaliteit en online veiligheid.
Wat doen we om voor fysieke/ruimtelijke Veiligheid te zorgen?		
De maatregelen die we genomen hebben t.b.v. de verkeersveiligheid rondom onze school:	Schoolgids Nieuwsbrief Verkeersveiligheidslabel Verkeersouder	Een overzicht van de maatregelen staat in de schoolgids, op www.esch-tilligte.nl. Minimaal één keer per schooljaar besteden we aandacht aan de verkeersveiligheid en regels voor halen/brengen van leerlingen in de nieuwsbrief. In samenwerking met de Gemeente Dinkelland hebben we een verkeersveiligheidslabel gekregen. Eén van de leden van de Oudervereniging heeft als taak 'Verkeersouder'.

	Lessen verkeer, inzet methode VVN (Op voeten en fietsen, Jeugdverkeers-krant), VOMOL	In de lessen verkeer is er aandacht voor gezond en redzaam gedrag in het verkeer. Zo doen we mee aan de VOMOL lessen waarbij er aandacht is voor de dode hoek bij grote voertuigen, en dan met name landbouwvoertuigen waarmee wij te maken hebben in de omgeving Tilligte.
Wij gaan op de volgende manier om met hete vloeistoffen:	Gezond verstand, geen protocol.	

4. Signaleren en handelen

Uitgangspunten

- De meldcode
- Konot Veiligheidsplan
- Sociaal Veiligheidsplan
- Methode '*Kinderen en hun sociale talenten*'
- Kanjertrianing

Verschil tussen plagen en pesten

Plagen	Pesten
Gebeurt onbezonnen of spontaan.	Gebeurt met opzet: de pester weet vooraf wie hij of zij zal pesten, op welke manier en wanneer.
Heeft geen kwade bijbedoelingen.	Betekent iemand bewust kwetsen of kleineren.
Is meestal te verdragen of soms zelfs plezierig, maar kan ook kwetsend zijn.	De pester heeft geen positieve bedoelingen, wil pijn doen, vernielen of kwetsen
Duurt niet lang, gebeurt niet vaak en is onregelmatig.	Kan lang blijven duren, gebeurt meer dan eens, is systematisch. Houdt na een poosje niet vanzelf op.
Speelt zich af tussen 'gelijken'.	De strijd is ongelijk: de pester heeft altijd de bovenhand. De pester voelt zich zo machtig als het slachtoffer zich machteloos voelt.
Meestal één tegen één.	Gebeurt meestal in een groep (pester, meelopers, en supporters) tegenover één geïsoleerd slachtoffer.
De rollen liggen niet vast: nu eens plaagt de ene, dan de andere.	Heeft een vaste structuur. De pesters zijn meestal dezelfde, de slachtoffers ook. Als de slachtoffers wegvallen, kan de pester op zoek gaan naar een ander slachtoffer
Gevoel van irritatie is draaglijk en van korte duur. Soms wordt ze als prettig ervaren (plagen is kusjes vragen!).	Als er niet op tijd wordt ingegrepen, kunnen de lichamelijk en geestelijke gevolgen ingrijpend zijn en lang nawerken.
De relaties worden na het plagen meteen hervat.	Het is niet makkelijk om na het pesten een evenwichtige relatie te vinden; het herstel gaat moeilijk en traag
Het geplaagde kind blijft een volwaardig lid van de groep.	Het gepeste kind is geïsoleerd, voelt zich eenzaam en voelt dat het niet meer bij de groep hoort.
De groep lijdt niet onder plagerijen of vindt nadien meteen haar draai terug.	De groep lijdt onder een dreigend, onveilig gevoel. De kinderen zijn angstig en vertrouwen elkaar niet meer, ze zijn niet erg open of spontaan. Er zijn weinig echte vriendjes in de groep

Afspraken

- Inzet Kanjerleerkrachttaal (gelamineerde kaart ligt op het bureau)
 1. Je benoemt wat je ziet en hoort
'Ik hoor je steeds lachen tijdens het zelfstandig werken'
 2. Geef aan wat dat met jou doet
'Het stoort mij bij mijn instructie'
 3. Vraag of het de bedoeling van haar/hem is
'Is het jou bedoeling om mij/ons te storen bij het werken'
 4. Bij ja, gebruik eerst leiderstaal en bij geen effect volgt een sanctie
'Stoppen, nu! Als dit echt de bedoeling is, nooit accepteren'
 5. Bij nee geef je erkenning
'Fijn, wat ga je nu doen?.....Goed dat je rustig gaat werken, wij kunnen nu ook goed doorwerken, Succes!'
- Bij slaan/schoppen/duwen in klas wordt de dader naar een andere groep gestuurd. Ouders worden opgebeld met de vraag of zij dit gedrag van hun kind goedkeuren. Bij nee, wordt verteld dat wij dit als school ook niet goedkeuren en wordt ouders verzocht om over het gedrag met hun kind in gesprek te gaan. Op school gaat de leerkracht met de leerling in gesprek over het voorval. En daarnaast om voor een goede terugkeer in de groep te zorgen. Bij 'ja' door ouders op de vraag of het gedrag wordt goedgekeurd wordt het gesprek beëindigd en neemt de leerkracht contact op met de directie.
- Motor/benzine: wanneer leerlingen om benzine vragen richten wij ons op de leerlingen die benzine geven door hen middels een reflectieve vraag aan te zetten dit niet te doen. Wanneer een leerling ervoor kiest om een andere leerling geen benzine te geven complimenteren we deze leerling.
- Wanneer een leerling ongewenst/clownesk gedrag vertoont reageert de leerkracht hier op door te vertellen hoe de leerkracht door dit gedrag over de leerling denkt. Daarna zal de vraag gesteld worden; 'wil je dat ik zo over je denk?'.
- We stellen regelmatig de vraag 'Kan ik er op vertrouwen dat.....', en vervolgens laten we de leerlingen antwoorden met 'Ja, daar kun je op vertrouwen'. We maken bij deze vraag en antwoord oogcontact met de leerlingen.
- Wanneer iemand iets zegt/doet wat de ander niet prettig vindt dan stimuleren we probleemoplossing door de leerling. Stap 1: zeg dat je iets (noem wel wat) niet leuk vindt, Stap 2 bij het niet stoppen van dit gedrag van de ander, nog een keer zeggen dat je iets (noem wel wat) niet leuk vindt, Stap 3 stopt het gedrag van de ander niet, dan ga je naar een maatje en ga je wat anders doen, Stap 4 komt de ander je achterna, dan ga je naar de leerkracht.
- Een leerling is de baas over zijn/haar gedrag. Wanneer er iets herhaaldelijk gebeurt waar een ander last van heeft benoemen we dit naar deze leerling 'Jij bent de baas over jouw gedrag. Jij kunt ervoor kiezen dit niet te doen'. (niet je arm, je mond, je pen enz. zijn de baas over jou en doen wat ze willen).
- Wanneer er een vraag gesteld wordt aan de groep geven we de leerlingen nadenktijd. Leerlingen mogen 'passen', door geen vinger op te steken.
- We zetten energizers in tussen lessen door.
- We verstoppert elke dag bij een leerling 'de pluim' (kaartje met een smiley) in een laatje. Deze leerling geeft extra veel complimenten aan de andere leerlingen. Andere leerlingen mogen 'mollen'. Aan het einde van de dag bekijken we wie de pluim die dag had.
- We stimuleren het zeggen van 'dank je wel'. We zeggen dit zelf ook.
- We vragen leerlingen welke pet zij hebben opgezet bij ongewenst gedrag, rood/zwart/geel. Benoemen dat de witte pet van vertrouwen en respect hierbij altijd opgezet moet worden. Rood + wit = humor

Zwart + wit = leidinggeven

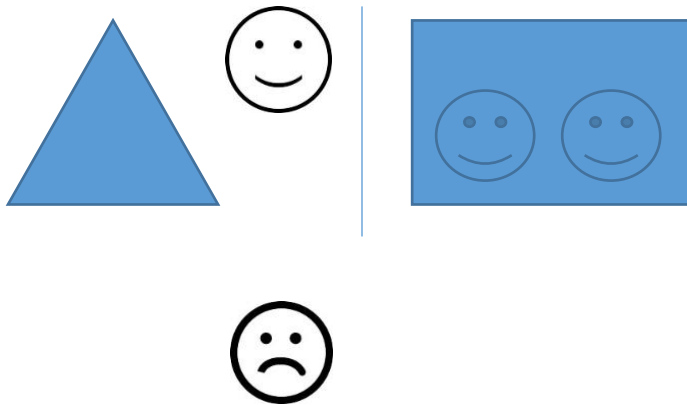
Geel + wit = goed kunnen luisteren, aandacht hebben voor de ander, empathisch

Alleen rood: clownesk gedrag, grappen ten koste van iemand

Alleen zwart: de baas spelen, straatcultuur

Alleen geel: mekkeren, zeuren, zielig doen

- Wanneer zich in de groep een 'moeilijk moment' voordoet tekenen wij het model straatcultuur op het bord en vragen wij aan de leerlingen aan welke kant de groep zat tijdens het 'moeilijke moment'. Model straatcultuur:

- In de groep benoemt de leraar dat fouten maken mag, dat je op school komt om de leren. Als er iets mis gaat wordt gezegd dat iemand op dat moment 'leert'.
- De woorden 'soms', een 'beetje' worden vermeden.

Wat als ons signalen bereiken van sluimerend pestgedrag, wat vaak moeilijk waar te nemen is of buiten schooltijd gebeurt, wat effect heeft op de sfeer in de groep of het welzijn van een kind?

1. In gesprek met het slachtoffer/ de klager. Vragen of bij een vervolgesprek de klager/slachtoffer aanwezig wil zijn.
2. In gesprek met alle betrokken partijen om van alle betrokkenen (kan tegelijk, of eerst individueel) het verhaal helder te krijgen (begrijpen en begrepen worden), zo mogelijk met het slachtoffer erbij.
3. Concrete afspraken maken, bespreken met dader en slachtoffer. Vervolgafspraken voor evaluatie plannen met datum.
4. Ouders van de dader en het slachtoffer worden op de hoogte gebracht, afhankelijk van het incident, en worden gevraagd in gesprek te gaan met hun kind.
5. Incidentregistratie maken in ParnasSys wanneer er contact is met de ouders. Kopie incidentregistratie doorsturen aan aanspreekpunt ongewenst gedrag.
6. Bij 1^e keer herhaling van het ongewenste gedrag gaat de leerkracht opnieuw in gesprek met de dader, refereren aan gemaakte afspraken. Ouders worden op de hoogte gebracht, en worden gevraagd in gesprek te gaan met hun kind.
7. Bij 2^e keer herhaling ongewenste gedrag worden de ouders en het kind uitgenodigd voor een gesprek, door de leerkracht. Leerkracht overlegt met collega's/loco/ib/directie of iemand aansluit bij dit gesprek.
8. Na de bovenstaande stappen worden de vervolgstappen met de directie overlegd.

5. Inzicht

Wat als er iets misgaat?		
De stappen die we zetten als leerlingen gepest blijken te worden vindt u in onze/ons:	Afsprakenkaart Sociaal-emotionele ontwikkeling	Voortkomend uit een ontwikkeltraject rondom Positief Pedagogisch Klimaat hebben wij deze afsprakenkaart opgesteld. Deze afspraken richten zich op een preventieve aanpak.
	Afsprakenkaart Kanjerttraining	De leraren die de Kanjertraining hebben gevolgd hanteren de afspraken uit deze afsprakenkaart, evenals de IB-er.
	Sociaal veiligheidsplan	Anti-pestprotocol. Omgang met elkaar. Ho handelen wij?
Wij maken gebruik van het volgende incidenten-registratieprogramma voor pestgedrag en/of fysiek geweld:	Eigen registratie	ParnasSys, onder de naam 'incidentregistratie'. Wanneer er een incident is wordt dit middels het meldingsformulier doorgegeven aan het aanspreekpunt ongewenst gedrag (voorheen was dit de schoolcontactpersoon).
Welke stappen wij zetten als een leerling, ouder of medewerker overlijdt, hebben we beschreven in:	Protocol bij overlijden	Konot Handboek
De wijze waarop we te werk gaan bij brand of andere acute noodsituaties waarbij ontruiming nodig is, hebben we beschreven en geborgd in:	BHV / Ontruimingsplan	In elk lokaal, kantoorruimte, personeelskamer en bij de BMI is het BHV / ontruimingsplan te vinden. De digitale versie staat op Sharepoint.
Wie werken er aan sociale en fysieke/ruimtelijke veiligheid	Namen personen	Bereikbaar (telefoonnr. mail)
Ons aanspreekpunt ongewenst gedrag is:	Ilona Arends	0541-221795 i.arends@konot.nl
Onze anti-pestcoördinator is:	George in het Veld	06-50216442 g.inhetveld@konot.nl
Onze aandachtsfunctionaris (meldcode) is:	George in het Veld	06-50216442 g.inhetveld@konot.nl
Ons zorgteam bestaat uit:	Judith Haarman George in het Veld Francy Wilthuis	j.haarman@konot.nl g.inhetveld@konot.nl f.wilthuis@konot.nl

6. Voorwaarden scheppen

Wat	Wie	Inhoud
Oudergesprekken	Leerkracht, ouder, kind	Incidenten bespreken ongewenst gedrag
Melding bij aanspreekpunt ongewenst gedrag	Leerkracht	Incidentregistratie
Hanteren meldcode	Leerkracht	Signalerende functie
Bijwonen bijeenkomsten aanspreekpunten ongewenst gedrag	Aanspreekpunt ongewenst gedrag	Coaching, inhoudelijke kennis bijhouden
Hanteren Sociaal Veiligheidsplan	Alle medewerkers	
Training en coaching voor medewerkers	Directie	Faciliteren, monitoren
Informatievoorziening naar je team	Leerkracht	Het delen van informatie met elkaar